



Regelink
Ecologie & Landschap

Onderzoek huismus, gierzwaluw, vleermuizen en steenmarter

Industriepark, Zelhem



Colofon

Tekst, foto's en samenstelling	Bas Kok
In opdracht van	Gemeente Bronckhorst
Naam opdrachtgever	L. Boasson
Rapportnummer	RA21105-01
Status rapport	Concept
Datum oplevering rapport	06 december 2021
Aantal pagina's	25
Collegiale toets	Manon Mulder
Wijze van citeren	Bas Kok, 2021, Onderzoek huismus, gierzwaluw, vleermuizen en steenmarter Industriepark, Zelhem Rapport RA21105-01, Regelink Ecologie & Landschap, Wageningen.



Regelink
Ecologie & Landschap

Regelink Ecologie & Landschap

Gerrit Zegelaarstraat 1
6709 TA Wageningen
085-7737676
info@regelink.nl
www.regelink.nl

Lid Netwerk Groene Bureaus

Inhoudsopgave

1	Aanleiding	4
1.1	Aanleiding	4
1.2	Doel	4
2	Plangebied en ingreep	5
2.1	Plangebied	5
2.2	Ingreep	5
3	Werkwijze	6
3.1	Onderzoeksinspanning	6
3.2	Methode huismusonderzoek	6
3.3	Methode gierzwaluw onderzoek	6
3.4	Methode vleermuisonderzoek	6
3.5	Methode steenmarter onderzoek	7
3.6	Volledigheid inventarisatie	7
4	Resultaten	8
4.1	Algemeen beeld	8
4.2	Huismus	8
4.3	Gierzwaluw	8
4.4	Gewone dwergvleermuis	8
4.5	Laatvlieger	9
4.6	Steenmarter	9
4.7	Overige soorten	10
4.8	Samenvatting resultaten	10
5	Effectbepaling en toetsing aan de Wet natuurbescherming	11
5.1	Effectbepaling van de ingreep	11
5.2	Toetsing Wet natuurbescherming	12
6	Conclusies en vervolgstappen	13
6.1	Conclusies	13
6.2	Volgstappen	13
7	Bronnen	15
7.1	Literatuur	15
7.2	Websites	15
7.3	Project gerelateerde bronnen	15
Bijlage 1.	Foto-impressie plangebied	16
Bijlage 2.	Wet natuurbescherming	19
Bijlage 3.	Kaart waarnemingen vogels	23
Bijlage 4.	Kaart waarnemingen vleermuizen	25

1 Aanleiding

1.1 Aanleiding

De gemeente Bronckhorst is van plan een deel van het industrieterrein in Zelhem te herstructureren, hieronder valt onder andere de sloop van bestaande bebouwing en de realisatie van nieuwe bedrijfskavels.

SAB-adviseurs in Ruimtelijke ontwikkeling heeft op 22 september 2020 een ecologische quickscan (SAB, 2020) uitgevoerd voor dit gebied. Hieruit blijkt dat in het plangebied mogelijk geschikte nestplaatsen voor huismus (*Passer domesticus*) en gierzwaluw (*Apus apus*), verblijfplaatsen van vleermuizen en leefgebied van steenmarter (*Martes foina*) aanwezig is. Er moet daarom nader onderzoek gedaan worden naar de aanwezigheid van deze soorten en de functies van het plangebied.

Volgens artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming (zorgplicht) is het verplicht om voordat de ingreep plaatsvindt onderzoek te doen naar de aanwezigheid van beschermde flora en fauna. Er moet daarom nader onderzoek gedaan worden naar de aanwezigheid van deze soorten en de functies van het plangebied.

Regelink Ecologie & Landschap heeft in opdracht van de gemeente Bronckhorst in het plangebied dit onderzoek naar vleermuizen, huismus, gierzwaluw en steenmarter uitgevoerd. Bij het opstellen van deze rapportage is uitgegaan van de definities zoals aanwezig op de website van Regelink Ecologie & Landschap¹.

1.2 Doel

Met dit onderzoek worden de volgende vragen beantwoord:

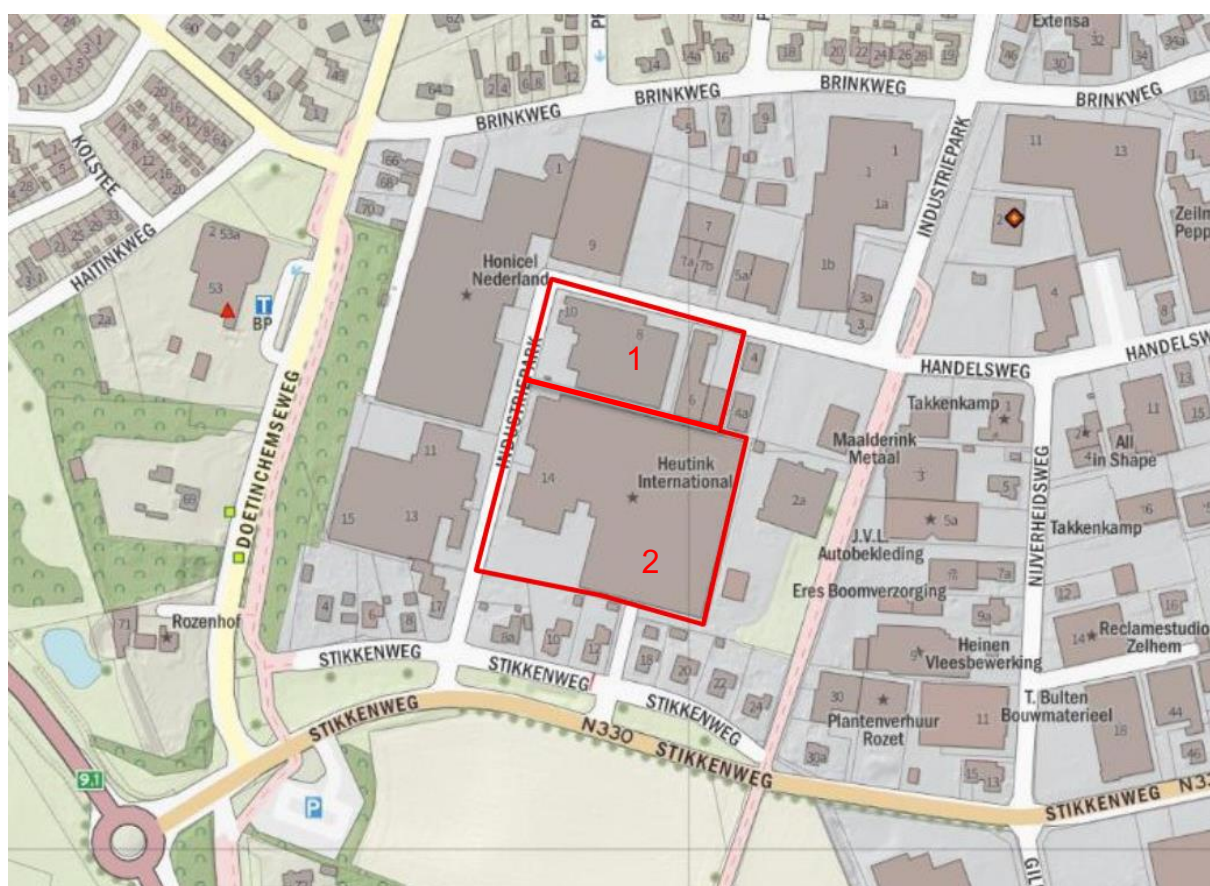
- Komen gierzwaluw en/of huismus voor in het plangebied?
- Welke functies heeft het plangebied voor gierzwaluw en/of huismus?
- Welke soorten vleermuizen komen voor in het plangebied?
- Welke functies heeft het plangebied voor de aanwezige soorten vleermuizen?
- Komt de steenmarter voor in het gebied in het plangebied?
- Welke functies heeft het plangebied voor steenmarter?
- Leidt de ingreep tot overtreding van de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming?
- Welke vervolgstappen zijn nodig om overtreding van de Wet Natuurbescherming (zoveel mogelijk) te voorkomen

¹ <http://www.regelink.nl/kenniscentrum/definities-vleermuizenonderzoek/>

2 Plangebied en ingreep

2.1 Plangebied

Het plangebied betreft een deel van het industrieterrein gelegen aan de Industriepark, nummers 6 tot en met 14. Het plangebied ligt in Zelhem, gelegen in de gemeente Bronckhorst (provincie Gelderland). Het plangebied omvat voornamelijk grote bedrijfsgebouwen met bijbehorende magazijnen en één oude bedrijfswoning die momenteel leeg staat. In het plangebied zelf zijn weinig bomen en groen aanwezig, aan de oostzijde is een bomenrij met fietspad gelegen en aan de zuidzijde ligt een tuin met grote bomen en bosschages. De begrenzing van het plangebied is in Figuur 1 met rood aangegeven. Een impressie van het plangebied is weergegeven in Bijlage 1.



Figuur 1. Plangebied industriepark 6-14 het plangebied is met rood aangegeven

2.2 Ingreep

Een deel van het industriegebied wordt geherstructureerd. Daartoe vinden de volgende werkzaamheden plaats.

- Verwijderen aanwezige begroeiing;
- Sloop huidige bebouwing;
- Af- en aanvoerbouwmaterialen;
- Realisatie nieuwbouw.

3 Werkwijze

3.1 Onderzoeksinspanning

In het voorjaar, zomer en najaar van jaar 2021 is het plangebied aan de Industriepark in Zelhem geïnventariseerd op de aanwezigheid van huismus, gierzwaluwen, vleermuizen en steenmarter. In de tabel in bijlage 3 zijn de gegevens van de veldbezoeken weergegeven. Tijdens alle bezoeken waren de weersomstandigheden geschikt voor het inventariseren van vogels en vleermuizen en steenmarter. In de volgende paragrafen staat een toelichting op de toegepaste onderzoeksmethoden.

3.2 Methode huismusonderzoek

Het onderzoek naar nestplaatsen en leefgebied van huismus is uitgevoerd volgens de richtlijnen in het Kennisdocument Huismus. Tijdens het veldbezoek is het plangebied op gehoor en op zicht (met verrekijker) geïnventariseerd. Daarbij werd gelet op geschikt foerageergebied, foeragerende dieren, vogels die met nestmateriaal of voedsel slepen en vogels die gebouwen invliegen. De inventarisaties zijn overdag uitgevoerd onder gunstige weersomstandigheden (Droog en weinig wind). De data van de veldbezoeken en de weersomstandigheden zijn opgenomen in bijlage 3.

3.3 Methode gierzwaluw onderzoek

Het onderzoek naar nestplaatsen van gierzwaluw is uitgevoerd volgens de richtlijnen in het Kennisdocument Gierzwaluw. Tijdens het veldbezoek is het plangebied op gehoor en op zicht (met verrekijker) geïnventariseerd. Gedurende de veldbezoeken is het plangebied geïnventariseerd vanaf anderhalf- tot twee uur voor tot een half uur na zonsondergang onder gunstige weersomstandigheden (droog, weinig wind). Hierbij werd gelet op laag door het plangebied vliegende en roepende vogels, vogels die de woningen in- en uitvlogen en het geluid van roepende jongen. De data van de veldbezoeken en de weersomstandigheden zijn opgenomen in bijlage 3.

3.4 Methode vleermuisonderzoek

Tijdens de veldbezoeken zijn vleermuizen met zicht- en geluidwaarnemingen geïnventariseerd. Hierbij is een heterodyne batdetector met opname- en vertragingfunctie (type: Pettersson D240x) gebruikt om de echolocatie die vleermuizen uitzenden hoorbaar te maken voor mensen. Daarnaast is aanvullend gebruik gemaakt van een warmtebeeldcamera (Flir Scion). Met de karakteristieken van de frequentie, klank en ritme van het geluid worden verschillende vleermuisensoorten in het veld herkend. In combinatie met de visuele waarnemingen van het gedrag is de determinatie van de soort en de functie van het gebied bepaald.

De inventarisaties zijn lopend uitgevoerd, waarbij het plangebied en het omliggende gebied meerdere keren zijn doorkruist. Tijdens alle bezoeken waren de weersomstandigheden geschikt voor het inventariseren van vleermuizen. Om de functies van het plangebied voor vleermuizen te onderzoeken zijn meerdere veldbezoeken uitgevoerd in verschillende periodes en is het plangebied opgedeeld in twee gebieden om te zorgen dat er geen vleermuizen gemist werden. In het kraamseizoen (mei tot juli) zijn twee bezoeken direct vanaf zonsondergang tot twee uur na zonsondergang en één bezoek vanaf twee uur voor zonsopkomst tot zonsopkomst uitgevoerd. In het paarseizoen (augustus tot oktober) zijn de

bezoeken tussen een uur na zonsondergang en een uur voor zonsopkomst uitgevoerd. In deze periode is minimaal twee uur geïnventariseerd.

3.5 Methode steenmarter onderzoek

Tijdens de veldbezoeken van het broedvogel- en vleermuisonderzoek is het plangebied goed doorkruist, tijdens deze bezoeken is gelet op de aanwezigheid van steenmarters in de vorm van sporen of waarnemingen van de dieren zelf. De leegstaande gebouwen zijn op 9-11-2021 geïnventariseerd op sporen of waarnemingen van steenmarters door deze gebouwen grondig te doorzoeken met een zaklamp.

3.6 Volledigheid inventarisatie

Het huismussen- en het gierzwaluwonderzoek is uitgevoerd conform de richtlijnen in de overeenkomstige Kennisdocumenten van BIJ12. De vleermuisinventarisatie is uitgevoerd volgens het Vleermuisprotocol 2021 zoals vastgesteld door Gegevensautoriteit Natuur.

Inventarisaties zijn een steekproef gebaseerd op momentopnames, waardoor het niet is uit te sluiten dat soorten en functies die niet waargenomen werden op een ander tijdstip wel aanwezig zijn. Dit is acceptabel omdat de Wet natuurbescherming een initiatiefnemer vraagt te doen wat redelijkerwijs van hem verwacht kan worden. Met de gekozen methoden en inspanning is voldoende invulling gegeven aan artikel 1.11 (zorgplicht) van de Wet natuurbescherming. Wat betreft het onderhavige onderzoek heeft de initiatiefnemer gedaan wat redelijkerwijs van hem verwacht kan worden.

4 Resultaten

4.1 Algemeen beeld

Gedurende het onderzoek werden in en in de nabijheid van het plangebied de volgende soorten aangetroffen:

- Huismus
- Gierzwaluw
- Gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipitrellus*)
- Laatzvlieger (*Eptesicus serotinus*)
- Scholekster (*Haematopus ostralegus*)
- Kauw (*Corvus monedula*)

In de volgende paragrafen wordt per soort de waarnemingen en functies verder besproken. De waarnemingskaarten zijn opgenomen in bijlage 4 en Bijlage 5.

4.2 Huismus

In het plangebied zijn geen waarnemingen gedaan van huismussen. Er is geen territoriaal of nest indicerend gedrag van huismussen waargenomen in het plangebied. Zo zijn er geen dieren waargenomen die met nestmateriaal sleepten of mannetjes die aan het zingen waren.

Bij de eerste en tweede inventarisatieronde is een klein aantal huismussen waargenomen ten zuiden van het plangebied. Deze dieren hadden geen directe binding met het plangebied, maar zaten in het groen van de tuinen aan de zuidoostzijde van het plangebied en een mannetje zat te zingen op een van de huizen daar. Het plangebied is geen essentieel leefgebied van de huismus. De waarnemingen zijn weergegeven in Bijlage 34.

4.3 Gierzwaluw

Tijdens het onderzoek zijn hoog boven het plangebied overvliegende gierzwaluwen waargenomen. Buiten het plangebied zijn enkele waarnemingen gedaan van lager vliegende groepjes gierzwaluwen. Aan de noordzijde van het plangebied, in woningen aan de Prinses Marijkestraat en de Prinses Beatrixstraat zijn 10 invliegende en nestelende dieren waargenomen. In het plangebied zelf zijn geen nestelende gierzwaluwen aangetroffen en zijn er geen aanwijzingen dat er nesten in het plangebied zijn. Waarnemingskaarten zijn opgenomen in Bijlage 34.

4.4 Gewone dwergvleermuis

Foerageergebied

Binnen het plangebied foerageerden elke avond ongeveer 3 Gewone dwergvleermuizen in totaal per ronde. Deze dieren bleven niet lang (10 tot 15 min) op hun foerageer plekken en verdwenen later op de avond uit het plangebied. Op grond van het beperkte aantal foeragerende dieren en de in ruime mate aanwezige alternatieve foerageermogelijkheden in de directe omgeving. Zo is er aan de west kant van het plangebied een klein park aanwezig met middelgrote bomen en aan de oostzijde een bomenrij, beide werden vaak bezocht door foeragerende vleermuizen. Net ten noorden van het plangebied bevindt zich

een vrij groene woonwijk met veel grote tuinen en opgaand groen. Het kan daarom gesteld worden dat het plangebied geen essentieel foerageergebied is.

Vliegroutes

De bomenrij aan de oostzijde van het plangebied wordt als vliegroute gebruikt door een klein aantal gewone dwergvleermuizen (Max 5 dieren per avond) deze bomenrij ligt op ongeveer 75 meter van het plangebied af en blijft intact. Binnen het plangebied zijn geen essentiële vliegroutes aangetroffen.

Zomerverblijfplaats

Binnen het plangebied zijn geen waarnemingen gedaan die duiden op een zomerverblijfplaats. Zo zijn er geen in- of uitvliegende dieren waargenomen en 's ochtends geen zwermende dieren. Aan de noordzijde van het plangebied is een verblijfplaats met zes uitvliegende dieren aangetroffen. Deze valt buiten de grenzen van het plangebied.

Kraamverblijfplaats

Er is geen kraamverblijf in het plangebied gevonden tijdens de inventarisaties. Ook zijn er geen kraamverblijfplaatsen in de omgeving van het plangebied aangetroffen.

Paarverblijfplaats

Tijdens de paarperiode (augustus – september) zijn 4-tal roepende mannetjes gewone dwergvleermuizen waargenomen. Eén van deze dieren is binnen het plangebied waargenomen en er mag verwacht worden dat zijn paarverblijfplaats zich ook binnen het plangebied bevindt in een van de gebouwen van Heutinck. De overige drie zijn buiten het plangebied waargenomen en hebben hun paarverblijven ook daarbuiten. Gewone dwergvleermuizen vliegen al roepend rond om vrouwtjes naar hun paarverblijfplaats te lokken. Doordat zij hierbij door hun hele territorium vliegen is het doorgaans lastig om de exacte paarverblijfplaats te lokaliseren. Op basis van het waargenomen gedrag in het veld is daarom de ligging van de paarverblijfplaatsen geïnterpreteerd en weergegeven op de waarnemingskaart in Bijlage 5.

4.5 Laatvlieger

Tijdens de inventarisatie rondes zijn er een vijftal overvliegende laatvliegers aangetroffen. Al deze dieren bevonden zich buiten het plangebied en waren korte tijd aanwezig. Er zijn ook geen waarnemingen gedaan die duiden op een zomer- paar- of kraamverblijfplaats. Er is ook geen indicatie van een vliegroute van laatvliegers binnen het plangebied. Op grond van deze waarnemingen kan gesteld worden dat het plangebied geen essentieel foerageergebied of essentiële vliegroute bevat.

4.6 Steenmarter

Tijdens alle inventarisaties zijn geen sporen gevonden of waarnemingen gedaan van steenmarters. Tijdens de inventarisaties zijn ook de gebouwen en dan met name de leegstaande gebouwen gecontroleerd op de aanwezigheid van steenmarters. Er zijn geen sporen gevonden of waarnemingen gedaan die erop duiden dat er verblijfplaatsen binnen het plangebied zijn.

4.7 Overige soorten

Tijdens de inventarisaties zijn er tevens andere soorten aangetroffen in het plangebied. Zo broedt er op het dak van het bedrijf Heutinck een scholekster en broeden er kauwen in de schoorsteen van de leegstaande bedrijfswoning.

4.8 Samenvatting resultaten

Onderstaande tabellen geven een overzicht van de aan getroffen soorten en functies. In hoofdstuk 5 is voor deze functies het effect van de ingreep beschreven. Vervolgens is beoordeeld of de effecten een overtreding zijn van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming.

Tabel 1 Samenvatting van de waargenomen vleermuissoorten en functies in het plangebied. De getallen geven het (geschatte) aantal individuen per functie weer.

Soort	Andere functie				
	Zomer	Kraam	Paar	Vliegroute	Foerageergebied
gewone dwergvleermuis	-	-	1	5	5
laatvlieger	-	-	-	-	2

Tabel 2 Samenvatting van de waargenomen vogelsoorten en functies. De getallen geven het (geschatte) aantal individuen per functie weer

Soort	Functie		
	Nest	Kwetterplek	Essentieel leefgebied
Kauw	2	-	-
Scholekster	1	-	-

5 Effectbepaling en toetsing aan de Wet natuurbescherming

5.1 Effectbepaling van de ingreep

Huismus

In het plangebied zijn geen verblijfplaatsen van huismus aangetroffen. De huismussen die aangetroffen zijn bevonden zich buiten het plangebied en hadden geen directe binding met het plangebied. De ingreep heeft geen negatieve effecten op deze soort en leidt daarmee niet tot een overtreding van de Wet natuurbescherming.

Gierzwaluw

Er is een enkele gierzwaluw hoog boven het plangebied waargenomen. Deze dieren broeden ten noorden van het plangebied op ongeveer 500 meter afstand. Deze nestplaatsen liggen voldoende ver van de geplande werkzaamheden af waardoor er geen effecten te verwachten zijn op het functioneren van deze nestplaatsen. In het plangebied zijn geen verblijfplaatsen van gierzwaluw aangetroffen de ingreep heeft zodoende geen negatieve effecten op deze soort.

Vleermuizen

Het plangebied wordt als foerageergebied gebruikt door gewone dwergvleermuis. Het betreft geen essentieel foerageergebied. De ingreep heeft daarom geen indirect effect op de functionaliteit van verblijfplaatsen. Gedurende het onderzoek werd een vliegroute waargenomen ten oosten van het plangebied op 75 meter afstand. Gezien de afstand tot het plangebied en het niet verdwijnen van deze bomenrij zijn er geen negatieve effecten te verwachten op de vliegroute. Binnen het plangebied zijn geen vliegroutes aangetroffen.

Er is een zomerverblijfplaats waargenomen net ten noorden van het plangebied, deze ligt op 50 meter afstand van het te slopen gebouw. Er is geen negatief effect te verwachten van de ingreep op deze verblijfplaats. In het plangebied is een paarverblijfplaats van gewone dwergvleermuis aanwezig. Bij sloop van de gebouwen verdwijnt deze verblijfplaats. Daarmee leidt de ingreep tot een overtreding van de Wet natuurbescherming voor gewone dwergvleermuis.

Steenmarter

Het plangebied wordt niet als foerageergebied of vaste rust- en/of verblijfplaats gebruikt door steenmarter. Er zijn tijdens geen van de inventarisaties aanwijzingen gevonden van aanwezigheid van steenmarter binnen het plangebied. Een negatief effect van de ingreep op steenmarter wordt daarom niet verwacht.

Overige soorten

Er is 1 nest van kauw en 1 nest van scholekster aanwezig binnen het plangebied. Het nest van de kauw bevindt zich in de schoorsteen van de oude bedrijfswoning en het nest van de scholekster bevindt zich op het dak van het bedrijf Heutinck. Deze locaties gaan met de sloop verloren. Er zijn voldoende alternatieve nestlocaties aanwezig op de rest van het industrieterrein voor deze soorten. Om te voorkomen dat vogels worden gedood of verstoord tijdens het broedseizoen is het raadzaam om de sloopwerkzaamheden uit te voeren buiten het broedseizoen. Op deze wijze kan aanwezigheid van kauw

en scholekster ten tijde van de werkzaamheden worden uitgesloten en een overtreding van de Wet natuurbescherming voorkomen.

5.2 Toetsing Wet natuurbescherming

Door de ingreep verdwijnt er een paarverblijfplaats van gewone dwergvleermuis en worden mogelijk kauw en scholekster gedood of verstoort.

Het vernietigen van verblijfplaatsen en doden van vleermuizen leidt tot een overtreding van Artikel 3.5 (doden, verstoren, verblijfplaatsen vernielen) van de Wet natuurbescherming. In het plangebied broeden kauw en scholekster. Wanneer de werkzaamheden worden uitgevoerd tijdens het broedseizoen kan dit leiden tot het verlaten van nesten met eieren of jongen en brengen de functionaliteit van de nesten in gevaar en zijn een overtreding van artikel 3.1 lid 1 2 en 4 Wet natuurbescherming.

Werken buiten het broedseizoen voorkomt overtreding. Het broedseizoen loopt in stedelijk gebied globaal van 15 maart tot 15 juli, afhankelijk van weersomstandigheden en de soorten.

Zie ook Bijlage 2 voor informatie over de Wet Natuurbescherming.

Tabel 4 Resultaten van de toetsing Wn per soort en functie (Indien van toepassing aangegeven met X of met toelichting).

Soort	Ingreep/ activiteit	Art. 3.1 lid 1 Art. 3.5 lid 1 (doden)	Art. 3.1 lid 4 Art. 3.5 lid 2 (verstoren)	Art. 3.1 lid 2 Art. 3.5 lid 4 (beschadigen/ vernielen verblijfplaats)
Gewone dwergvleermuis	Slopen bebouwing	X	X	Paarverblijfplaats
Kauw	Slopen bebouwing		X	Nest
Scholekster	Slopen bebouwing		X	Nest

6 Conclusies en vervolgstappen

6.1 Conclusies

Algemeen

- Het onderzoek heeft plaatsgevonden volgens de richtlijnen uit de Kennisdocumenten Gierzwaluw en Huismus en het Vleermuisprotocol 2021, waardoor gesteld kan worden dat het plangebied afdoende is geïnventariseerd.
- Voor het uitvoeren van de werkzaamheden is een ontheffing van de Wet natuurbescherming nodig.

Resultaten

- Het plangebied heeft geen functie voor huismus.
- Het plangebied heeft geen functie voor gierzwaluw.
- Het plangebied heeft geen functie voor steenmarter.
- Het plangebied bevat een nestplaats van kauw en scholekster.
- Het plangebied fungeert als foerageergebied voor gewone dwergvleermuis het betreft een niet essentieel foerageergebied.
- In het plangebied is een paarverblijfplaats van gewone dwergvleermuis aanwezig.
- Er zijn geen andere verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen binnen het plangebied.
- Er zijn geen aanwijzingen voor winterverblijfplaats voor grotere aantallen dieren.

Effecten

- Door de sloop van de gebouwen verdwijnt er een paarverblijfplaats gewone dwergvleermuis.
- Door het slopen van de gebouwen kunnen scholekster en kauw gedood of verstoord worden.

Toetsing

- Met het uitvoeren van de werkzaamheden worden lid 1, 2 en 4 van artikel 3.5 en lid 1,2 en 4 van artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming overtreden.

6.2 Vervolgstappen

- Er dient een mitigatieplan opgesteld te worden. In dit plan staat beschreven op welke manier de negatieve effecten worden verzacht dan wel worden voorkomen.
- Werken buiten de broedperiode (globaal van 15 maart tot 15 juli) om overtreding van de wet te voorkomen.
- Voordat de werkzaamheden uitgevoerd kunnen worden dient een ontheffing van de Wet natuurbescherming te worden aangevraagd en verleend, het mitigatieplan dient als onderbouwing bij de ontheffingsaanvraag. Bij de ontheffingsaanvraag is er een wettelijk belang nodig én dient de staat van instandhouding niet te verslechteren door de ingreep.

- Na het verkrijgen van de ontheffing moet vaak een ecologisch werkprotocol worden opgesteld.
- De werkzaamheden zijn tevens een kans om natuur inclusief te werken. Hiermee kunnen vaak op relatief eenvoudige manier extra maatregelen genomen worden die bijdragen aan behoud en herstel biodiversiteit. Dit kan vaak goed in combinatie met de wettelijke maatregelen die nodig zijn voor de mitigatie.

7 Bronnen

7.1 Literatuur

- BIJ12, 2017. Kennisdocument Gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*). Versie 1.0. BIJ12, Utrecht.
- BIJ12, 2017. Kennisdocument Ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*). Versie 1.0. BIJ12, Utrecht.
- BIJ12, 2017. Kennisdocument Gierzwaluw (*Apus apus*), Versie 1.0. BIJ12, Utrecht.
- BIJ12, 2017. Kennisdocument Huismus (*Passer domesticus*), Versie 1.0. BIJ12, Utrecht.
- Broekhuizen, S., K. Spoelstra, J.B.M. Thissen, K.J. Canters, J.C. Buys, 2016. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. KNNV Uitgeverij, Zeist.
- Dietz, C., O. von Helversen & D. Nill, 2011. Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noord-West Afrika. Tirion Natuur.
- Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging, 2021. Vleermuisprotocol 2021. [[Http://www.netwerkgroenebureaus.nl/werken-aan-kwaliteit/vleermuisprotocol](http://www.netwerkgroenebureaus.nl/werken-aan-kwaliteit/vleermuisprotocol)]

7.2 Websites

- Wetten.overheid.nl/BWBR0037552/2019-01-01
- www.bij12.nl
- www.telmee.nl
- www.verspreidingsatlas.nl/
- www.vleermuis.net
- www.waarneming.nl
- www.zoogdiervereniging.nl

7.3 Project gerelateerde bronnen

- Quicksan SAB-adviseurs in Ruimtelijke ontwikkeling (SAB, 22-09-2020)¹

Bijlage 1. Foto-impressie plangebied



Foto 2: Gebouw van Heutink aan de Industriepark



Foto 1: Gebouwen van Heutink aan de Industriepark.



Foto 4: Leegstaande bedrijfswoning overgroeid met klimop



Foto 3: Leegstaande bedrijfshal aan het Industriepark



Foto 6: Zolder van de leegstaande bedrijfswoning.



Foto 5: Achterzijde bedrijfspanden Heutinck

Bijlage 2. Wet natuurbescherming

Algemeen

Op 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming in werking getreden. Deze wet is de Nederlandse implementatie van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn, aangevuld met nationale bepalingen. De Wet natuurbescherming vervangt de Natuurbeschermingswet 1998, de Flora- en faunawet en de Boswet. De Wet natuurbescherming kent drie pijlers, namelijk:

- bescherming van Natura 2000-gebieden,
- bescherming van soorten,
- bescherming van houtopstanden.

Daarnaast is er een belangrijke plaats ingeruimd voor de zorgplicht (artikel 1.11). Vanuit deze zorgplicht moeten handelingen achterwege blijven waarvan men kan vermoeden zij nadelige gevolgen kunnen hebben voor beschermde gebieden of soorten.

In dit hoofdstuk volgt een eenvoudige weergave van de essentie van de Wet natuurbescherming, voor zover deze betrekking heeft op ruimtelijke ontwikkelingen en festiviteiten. Verbodsartikelen worden voor de leesbaarheid vereenvoudigd weergegeven. Raadpleeg voor de exacte formulering de wetstekst (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stb-2016-34.html>).

Bescherming Natura 2000-gebieden

Vanuit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn hebben de lidstaten de verplichting om speciale beschermingszones aan te wijzen. Deze speciale beschermingszones heten Natura 2000-gebieden. Elk Natura 2000-gebied heeft instandhoudingsdoelstellingen ten aanzien van:

- leefgebieden voor vogelsoorten, voor zover nodig voor de uitvoering van de Vogelrichtlijn, en/of
- natuurlijke habitats en de habitats van soorten, voor zover nodig voor de uitvoering van de Habitatrichtlijn.

Verboden (volgens artikel 2.7, lid 2) is elke activiteit (in de wet: project of handeling) zowel binnen als buiten een Natura 2000-gebied die, gelet op de instandhoudingsdoelstellingen:

- de kwaliteit van de natuurlijke habitats of de habitats van soorten in dat gebied kan verslechteren of,
- een significant verstorend effect kan hebben op de soorten waarvoor dat gebied is aangewezen.

De activiteit kan alleen doorgang vinden als Gedeputeerde Staten van de provincie waarin de activiteit plaatsvindt een vergunning verlenen. Voor diverse werkzaamheden in nationaal belang (zoals werkzaamheden rond de hoofdspoorwegen) is de minister van Economische Zaken bevoegd gezag.

Bescherming van soorten

De Wet natuurbescherming kent drie beschermingsregimes:

1. beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn,
2. beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn,
3. beschermingsregime andere soorten.

1. Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn

Onder het beschermingsregime Vogelrichtlijn vallen alle van nature in Nederland in het wild levende vogels. Op basis van artikel 3.1 is het verboden om:

1. opzettelijk vogels te doden of te vangen;
2. opzettelijk vogelnesten, -rustplaatsen en -eieren te vernielen of te beschadigen of vogelnesten weg te nemen;
3. eieren van vogels te rapen en deze onder zich te hebben;
4. opzettelijk vogels te storen.

Het verbod om vogels opzettelijk te storen geldt niet wanneer dit niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de betreffende soort. Bij werkzaamheden in het broedseizoen kan het verlaten van nesten als gevolg van verstoring leiden tot het indirect doden van dieren of het aantasten van de functionaliteit van nesten en dus tot een overtreding van artikel 3.1, lid 1 en 2.

De vogelsoorten die jaar op jaar gebruik maken van hetzelfde nest zijn verdeeld over vier categorieën waarvan de nesten een jaarronde bescherming genieten. Ook is er een vijfde categorie van vogels waarvan een inventarisatie van de nesten gewenst kan zijn.

2. Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn

Onder het beschermingsregime Habitatrichtlijn vallen alle dieren uit:

- de Habitatrichtlijn, bijlage IV, onderdeel a,
- het Verdrag van Bern, bijlage II,
- het Verdrag van Bonn, bijlage I,

en alle planten uit:

- de Habitatrichtlijn, bijlage IV, onderdeel b,
- het Verdrag van Bern, bijlage I.

Volgend artikel 3.5 is het verboden om, voor zover het soorten betreft uit bovenstaande bijlagen:

1. opzettelijk dieren te doden of te vangen;
2. opzettelijk dieren te verstoren;
3. opzettelijk eieren van dieren te vernielen of te rapen;
4. voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen;
5. opzettelijk planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied te plukken, te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

In de genoemde bijlagen van de verdragen van Bern en Bonn staan ook diverse vogelsoorten genoemd. Dit betekent dat voor deze soorten het (ver)storen ook verboden is wanneer dit geen effect heeft op de instandhouding van de betreffende soort.

3. Beschermingsregime andere (nationale) soorten

Onder het 'beschermingsregime andere soorten' vallen een aantal soorten waarvoor er geen Europese verplichting ligt tot bescherming. Nederland geeft zo uitvoering aan de algemene verplichting van het Biodiversiteitsverdrag om de staat van instandhouding van dier- en plantensoorten te beschermen.

Volgens artikel 3.10. is het verboden om, voor zover het soorten uit deze lijst betreft:

1. opzettelijk dieren te doden of te vangen;
2. voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen;
3. opzettelijk planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied te plukken, te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Onder dit beschermingsregime vallen ook een groot aantal zeer algemene zoogdieren en amfibieën. Een groot deel van deze algemene soorten zijn door de provincies en het ministerie van EZ voor ruimtelijke ontwikkelingen vrijgesteld van de Wet natuurbescherming.

Ontheffing en vrijstellingen

Ontheffingen worden verleend door de Minister van Economische zaken of Gedeputeerde Staten, en geven een initiatiefnemer de mogelijkheid om onder voorwaarden de wet te overtreden. Vrijstellingen worden gegeven door de Minister van Economische zaken of Provinciale Staten en beschrijven handelingen en situaties waarin de wet niet van toepassing is.

Ontheffing voor het overtreden van de verbodsbepalingen of het verkrijgen van een vrijstelling kan alleen wanneer er:

- geen andere bevredigende oplossing bestaat;
- geen negatief effect is op de staat van instandhouding van de soort;
- en er voldaan is aan de in de wet genoemde belangen (artikel 3.3, lid 4b, artikel 3.8, lid 5b en artikel 3.10, lid 2).

Voor het beschermingsregime overige soorten is het voldoende als er voldaan wordt aan een in de wet genoemd belang.

Bescherming van houtopstanden

Een houtopstand beslaat een oppervlakte van 10 are of meer, of bestaat uit een rijbeplanting van meer dan twintig bomen, gerekend over het totaal aantal rijen.

Volgens artikel 4.2 vallen buiten de bescherming houtopstanden:

- houtopstanden binnen door de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom
- houtopstanden op erven of in tuinen en fruitbomen en windschermen om boomgaarden;
- naaldbomen bedoeld als kerstbomen en niet ouder dan twintig jaar en kweekgoed;
- uit populieren of wilgen bestaande wegbeplantingen, beplantingen langs waterwegen en eenrijige beplantingen langs landbouwgronden;
- het dunnen van een houtopstand;
- uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande beplantingen die zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa en die:
 - ten minste eens per tien jaar worden geoogst;

- bestaan uit minstens tienduizend stoven per hectare per beplantingseenheid bestaande uit een aaneengesloten beplanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan twee meter;
- zijn aangelegd na 1 januari 2013.

Volgens artikel 4.2 is het verboden een houtopstand geheel of gedeeltelijk te vellen zonder daar melding van te doen bij Gedeputeerde Staten. Dit geldt niet voor het periodiek vellen van griend- of hakhout.

Binnen drie jaar moet het gevelde deel weer zijn herplant.

Vrijstellingen gelden er wanneer het vellen gebeurt middels een goedgekeurde gedragscode of de werkzaamheden voortvloeien uit instandhoudingsdoelstellingen voor Natura 2000-gebieden of nodig zijn voor aanleg en het onderhoud van brandgangen op natuurterreinen.

Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN; voorheen Ecologische Hoofdstructuur (EHS)) bestaat uit planologisch beschermde gebieden die zijn aangewezen om ecologische verbindingen te realiseren tussen belangrijke natuurgebieden. Deze natuurgebieden en de verbindingen daartussen vormen samen een ecologisch netwerk. De wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN mogen niet door een ingreep worden aangetast. Alle (mogelijke) effecten van een voorgenomen ingreep moeten daarop dan ook worden getoetst. De provincie waarbinnen het plangebied valt geeft invulling aan het NNN en is daartoe het bevoegd gezag. Voor meer informatie over het NNN en het toetsingskader zie <http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/natuur-en-biodiversiteit/natuurnetwerk-nederland>.

Wet dieren

De Wet natuurbescherming kent geen verbod op het verwonden van dieren. Dit is namelijk al verboden in de Wet dieren. Volgens artikel 2.1 van de Wet dieren, eerste lid, is het namelijk verboden om:

- zonder redelijk doel of met overschrijding van hetgeen ter bereiking van zodanig doel toelaatbaar is, bij een dier pijn of letsel te veroorzaken dan wel de gezondheid of het welzijn van het dier te benadelen.

De Wet dieren kent een ontheffingsmogelijkheid, maar alleen als het belang van het welzijn van dieren zich er niet tegen verzet. Een ontheffing is niet nodig wanneer vaststaat dat het mogelijk verwonden van dieren een ‘redelijk doel’ dient, of ‘noodzakelijk’ is. In deze rapportage wordt niet getoetst aan de Wet dieren.

Bijlage 3. Gegevens veldbezoeken

Datum en tijdstip van en weersomstandigheden tijdens de inventarisaties.

N = nestlocaties, L = Leefgebied, V = Vliegroute, K = Kraamverblijf, Z = Zomerverblijf, P = Paarverblijf, MZ = middernachtelijk zwermgedrag winterverblijfplaats

Waarnemer	Deelgebied	Onderzoekstype	Datum	Starttijd	Eindtijd	Weer
Bas Kok	Deelgebied 1 Deelgebied 2	Huismus N,L	16-4-2021	09:00	11:00	5°C, onbewolkt, droog, 1 Bft
Bas Kok	Deelgebied 1 Deelgebied 2	Huismus N,L	28-4-2021	13:15	15:15	18°C, licht bewolkt, droog, 2 Bft
Bas Kok, Chris Driessen	Deelgebied 1	Vleermuis V, F, K, Z	20-5-2021	21:25	23:25	14°C, licht bewolkt, droog, 3 Bft
Bas Kok	Deelgebied 2	Vleermuis V, F, K, Z	21-5-2021	21:30	23:30	11°C, licht bewolkt, droog, 3 Bft
Bas Kok	Deelgebied 1 Deelgebied 2	Gierzwaluw N	8-6-2021	20:30	22:31	23°C, onbewolkt, droog, 1 Bft
Bas Kok	Deelgebied 1 Deelgebied 2	Gierzwaluw N	28-6-2021	20:30	22:30	23°C, licht bewolkt, droog, 1 Bft
Bas Kok	Deelgebied 1	Vleermuis V, F, K, Z	28-6-2021	21:55	23:55	20°C, licht bewolkt, droog, 1 Bft
Bas Kok	Deelgebied 1	Vleermuis V, F, K, Z	29-6-2021	03:15	05:15	19°C, zwaar bewolkt, motregen, 1 Bft
Bas Kok	Deelgebied 2	Vleermuis V, F, K, Z	30-6-2021	21:55	23:55	14°C, zwaar bewolkt, droog, 2 Bft
Bas Kok	Deelgebied 2	Vleermuis V, F, K, Z	1-7-2021	03:15	05:15	14°C, zwaar bewolkt, motregen, 2 Bft
Bas Kok	Deelgebied 1 Deelgebied 2	Vleermuis P	16-8-2021	22:05	00:05	15°C, zwaar bewolkt, droog, 3 Bft
Bas Kok	Deelgebied 1 Deelgebied 2	Vleermuis P	24-9-2021	21:30	23:30	14°C, licht bewolkt, droog, 2 Bft
Bas kok	Deelgebied 1 Deelgebied 2	Steenmarter L	9-11-2021	09:00	11:30	9°C, licht bewolkt, droog, 2 Bft

Bijlage 4. Kaart waarnemingen vogels

Waarnemingen Vogels

- Broedvogels
- Gierzwaluw
- Overvliegend
- Nestlocatie
- Huismus
- Ter plaatse
- Roepend / baltzend / zingend
- Plangebieden

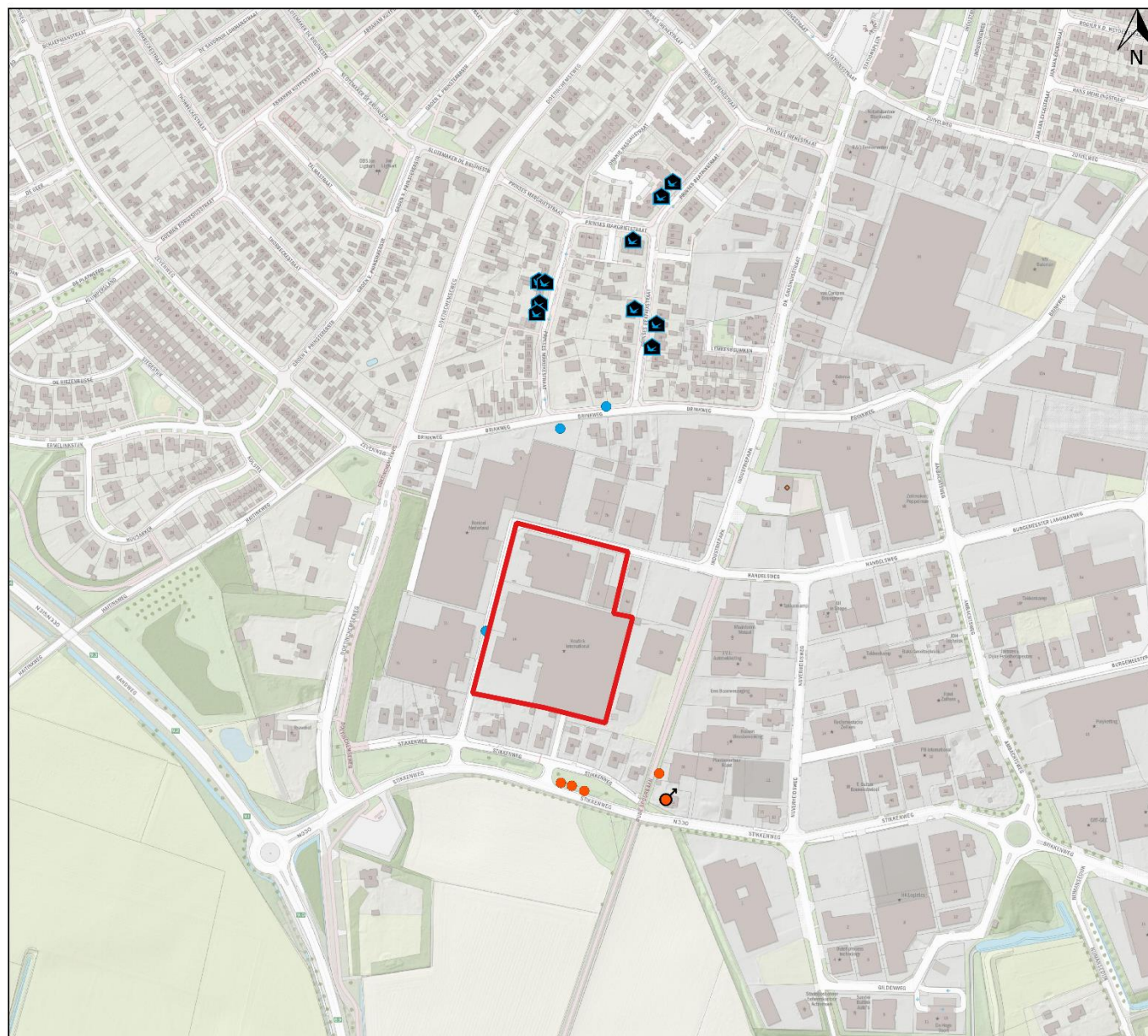
De symbolen voor roepende en/of foeragerende dieren staan voor waarnemingen van waargenomen gedrag en zijn niet indicatief voor het aantal waargenomen dieren.

Opdrachtgever: Gemeente Bronckhorst
Projectnummer: 21105
Datum: 30.11.2021



Regelink
Ecologie & Landschap

0 50 100 150 200 m



Bijlage 5. Kaart waarnemingen vleermuizen

Waarnemingen vleermuizen

- Vleermuizen
 - Gewone dwergvleermuis
 - Foeragerend
 - ♂ Roepend
 - 🏠 Zomerverblijfplaats in gebouw
 - 🏠 Paarverblijfplaats in gebouw
 - Laatvlieger
 - Foeragerend
 - Plangebieden

De symbolen voor roepende en/of foeragerende dieren staan voor waarnemingen van waargenomen gedrag en zijn niet indicatief voor het aantal waargenomen dieren.

Opdrachtgever: Gemeente Bronckhorst
Projectnummer: 21105
Datum: 30.11.2021



Regelink
Ecologie & Landschap

0 10 20 30 40 m

